

**RAPPORT
ONDERZOEK IN HET KADER VAN
HET VIERJAARLIJKS BEZOEK
OP BASISCHOOL DE DUIZENDPOOT**

School : basisschool De Duizendpoot
Plaats : Oosterhout Nb
BRIN-nummer : 210Y
Onderzoeksnummer : 112527

Datum schoolbezoek : 16 en 18 juni 2009
Datum vaststelling rapport : 17 september 2009

INHOUDSOPGAVE

1 ONDERZOEK	5
2 BEVINDINGEN	7
3 CONCLUSIE	11
BIJLAGE	13

1 ONDERZOEK

Op 16 en 18 juni 2009 heeft de inspectie basisschool De Duizendpoot bezocht in het kader van het vierjaarlijks bezoek. Tijdens dit onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs beoordeeld aan de hand van een aantal indicatoren. In het kader van haar verplichting om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken, beoordeelt de inspectie scholen met een beperkte, vaste set van indicatoren, waarmee zij conform de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben in ieder geval betrekking op de kwaliteitszorg, de zorg en begeleiding, de resultaten, de ontwikkeling van leerlingen en enkele aspecten betreffende de naleving van de wet- en regelgeving, waaronder de onderwijstijd.

De bevindingen uit dit onderzoek worden gebruikt bij de eerstvolgende risicoanalyse. Deze analyse gaat vooraf aan de beslissing of het toezichtarrangement van de school eventueel aangepast dient te worden.

De inspectie heeft op een aantal basisscholen naast het vierjaarlijkse onderzoek ook een themaonderzoek uitgevoerd.

Het beleid van de overheid is er op dit moment op gericht het niveau van de basisvaardigheden taal en rekenen te verbeteren. In dat kader voert de inspectie op scholen themaonderzoeken uit naar (aspecten van) het onderwijs in deze basisvaardigheden. In 2009 is dit onderzoek bij rekenen- wiskunde onder andere gericht op de kwaliteit van opbrengstgericht werken. Het doel is om op landelijk niveau een beeld te geven van de kwaliteit van opbrengstgericht werken bij rekenen-wiskunde.

Basisschool De Duizendpoot maakt deel uit van de landelijke steekproef van scholen voor dit onderzoek.

Om het onderzoek te kunnen uitvoeren heeft de inspectie gebruik gemaakt van een waarderingskader met indicatoren en criteria. De school heeft hiervan bij de afronding van het schoolbezoek een overzicht ontvangen. In dit rapport worden de bevindingen van het themaonderzoek op de school alleen op hoofdlijnen weergegeven.

In hoofdstuk 2 van dit rapport vermeldt de inspectie in algemene zin de sterke en minder sterke kanten van het onderwijs op basisschool De Duizendpoot. Bij de aangeduide verbeterpunten is tevens een onderbouwing van deze constatering opgenomen. Dit hoofdstuk beschrijft tevens kort de belangrijkste bevindingen van het themaonderzoek opbrengstgericht werken bij rekenen-wiskunde.

In hoofdstuk 3 volgt de conclusie over het vierjaarlijks onderzoek.

Onderzoeksmethode vierjaarlijks bezoek

Deze rapportage is gebaseerd op:

- De indicatoren uit het bestaande waarderingskader primair onderwijs van de inspectie.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - gesprekken met de directie en de intern begeleider(s)/zorgcoördinator(en) zijn gevoerd.

Onderzoeksmethode themaonderzoek Opbrengstgericht werken

Het themaonderzoek opbrengstgericht werken bij rekenen-wiskunde bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van activiteiten rekenen- wiskunde. Deze groepsbezoeken vonden plaats in de groepen 2, 4, 6 en 8;
 - schooldocumenten zijn bestudeerd;
 - gesprekken met de directie, de intern begeleider, leraren en leerlingen zijn gevoerd.

2 BEVINDINGEN

2.1 Vierjaarlijks bezoek

In de bijlage van dit rapport treft u een overzicht van de bij dit onderzoek betrokken indicatoren aan, en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool De Duizendpoot de kwaliteit van het onderwijs voor de meeste onderzochte indicatoren op orde is. Het betreft hier met name de onderdelen die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, de zorg en begeleiding en de opbrengsten. Zowel de leerresultaten die leerlingen aan het einde van de schoolperiode behalen, als de tussentijdse leerresultaten van de leerlingen van basisschool De Duizendpoot beoordeelt de inspectie als voldoende. De school verantwoordt zich over haar eindresultaten met de Cito- Eindtoets. Op basis van deze toetsen concludeert de inspectie dat de eindopbrengsten van de school twee jaar (2009 en 2007) significant boven de door de inspectie gehanteerde bovengrens liggen; de resultaten van 2008 liggen onder de ondergrens en zijn daarmee onvoldoende. De resultaten van de leerlingen gemeten op tussenmomenten liggen voor technisch lezen in groep 3 en 4, voor begrijpend lezen in groep 6 en rekenen en wiskunde in groep 4 en 6 op het niveau dat van de school mag worden verwacht.

Daarnaast is de inspectie van oordeel dat basisschool De Duizendpoot voldoende bouwstenen voor een doeltreffend kwaliteitszorgsysteem heeft ontwikkeld en ingevoerd. De directie van de school hanteert verschillende instrumenten om zicht te krijgen op de huidige stand van zaken en werkt gericht aan kwaliteitsverbetering. Daarbij stelt de inspectie vast dat met name de wijze waarop de school inzicht in de verschillen van haar leerlingenpopulatie verwerft en daaruit conclusies trekt voor haar onderwijs in hoge mate bijdraagt aan de onderwijskwaliteit. Dit geldt tevens voor de wijze waarop de school de resultaten van haar onderwijs evalueert. De school evalueert deze resultaten op individueel-, groeps- en schoolniveau en relateert deze aan de schooleigen streefnormen. Bij achterblijvende resultaten zoekt de school naar verklaringen. In de schooladministratie trof de inspectie een aantal van deze analyses aan. Ook de wijze waarop de school planmatig werkt aan verbeteractiviteiten draagt naar het oordeel van de inspectie in hoge mate bij aan de onderwijskwaliteit. Hierbij wordt een systematiek gebruikt, waarbij het schooljaar in drie perioden wordt verdeeld. In de eerste en tweede periode wordt gericht aan verbeteractiviteiten gewerkt, de derde periode wordt gebruikt om verbeteractiviteiten te evalueren en worden delen van het onderwijzen en leren middels een zelfevaluatie-instrument geëvalueerd. Hoewel de inspectie het regelmatig evalueren van het leren en onderwijzen als voldoende heeft beoordeeld, wil zij toch een kritische kanttekening maken bij dit zelfevaluatie-instrument. Nadere analyse van de inspectie naar de inhoud van dit instrument wijst uit dat dit instrument niet alle domeinen van het onderwijzen en leren evalueert. De directie van de school heeft dat tot nu toe ondervangen door voor de ontbrekende domeinen gebruik te blijven maken van een instrument dat zij voor de invoering van het huidige zelfevaluatie-instrument gebruikte. Om die reden beoordeelt de inspectie indicator 1.3 als voldoende.

De onderwijskwaliteit van de school wordt met deze instrumentaria en procedures cyclisch en systematisch bewaakt.

Het aspect zorg en begeleiding scoort op drie van de vier indicatoren voldoende. De vorderingen en de ontwikkeling van de leerlingen worden systematisch gevolgd aan de hand van observaties en toetsen. Een speerpunt voor de school in deze schoolplanperiode is het implementeren van het werken met groepsplannen. Hierbij wil de school het onderwijs in de groepen beter afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen door het onderscheiden van vijf niveaus. Daarnaast maken de leraren groepsoverzichten, waarin voor alle leerlingen de leerresultaten worden weergegeven. Voor leerlingen die dreigen uit te vallen wordt de extra zorg in het groepsplan beschreven. Frequent worden er leerlingenbesprekingen gehouden, waarin de vorderingen van alle leerlingen worden besproken. Hiermee heeft de school een sluitend systeem om zorgleerlingen te volgen.

Verbeterpunten

Naast deze positief beoordeelde aspecten, vraagt de inspectie aandacht voor enkele onderdelen waarvan de kwaliteit verbetering behoeft. Het betreft hier een indicator van de zorg en begeleiding, namelijk de mate waarin de beginsituatie van de leerlingen in het opstellen van het groepsplan wordt bepaald. Bij beschouwing van de groepsplannen en groepsoverzichten heeft de inspectie geconstateerd dat in verschillende groepen bij een aantal vakgebieden de analyse van de leerproblemen tekort schiet. In deze groepsplannen ontbrak deze analyse of de verwijzing naar een document waarin een heldere (ortho-)didactische analyse van het probleem werd beschreven. Hierdoor kan de school niet verantwoorden dat de zorg voor die leerling voldoende aansluit bij het geconstateerde probleem. Hiervoor is nodig dat de leraren een foutenanalyse maken en/of een diagnostisch gesprek voeren met de leerling of anderszins nader onderzoek doen. Deze diagnostische fase moet de aanknopingspunten opleveren voor het bepalen van de doelen en de gekozen aanpak. In een aantal gesprekken met leraren bleek dat deze nadere analyses wel plaatsvinden, maar dat deze nergens geregistreerd worden. Volgens de intern begeleider heeft de school dit knelpunt onderkend, maar heeft het accent bij de invoering van de groepsplannen voor dit schooljaar vooral gelegen op het helder en smart formuleren van na te streven doelen. Volgend schooljaar zal het accent meer liggen op de analyses van de leervorderingen om de extra hulp beter te laten aansluiten op het achterliggend leerprobleem. Omdat nog niet in alle groepen en bij alle relevante onderdelen voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde nadere analyses worden uitgevoerd, c.q. worden vastgelegd beoordeelt de inspectie deze indicator nog als onvoldoende. Ook op individueel niveau zal de school voor leerlingen die zodanige problemen hebben dat zij de einddoelen van het basisonderwijs niet kunnen halen, onderbouwde inschattingen moeten maken van het mogelijk eindniveau in het algemeen of voor een bepaald leerstofgebied. Van dit geschatte eindniveau moet dan de individuele planning van het leerproces worden afgeleid. Zo blijft de school ook voor zulke leerlingen op een doelgerichte wijze onderwijs geven en wordt het risico van een te laag uitstroomniveau ook bij deze zorgleerlingen verminderd. Omdat basisschool De Duizendpoot slechts één leerling heeft, die de einddoelen van het basisonderwijs niet zal halen en nog niet zolang op deze school het onderwijs volgt, beoordeelt de inspectie de kwaliteit van deze indicator niet.

2.2 Themaonderzoek Opbrengstgericht werken bij rekenen-wiskunde

Bij het themaonderzoek zijn verschillende kwaliteitsaspecten van het onderwijs op het punt van opbrengstgericht werken onderzocht, namelijk het leerstofaanbod, de onderwijstijd, het didactisch handelen, de zorg en begeleiding, de resultaten en de kwaliteitszorg.

De inspectie is bij deze kwaliteitsaspecten nagegaan in welke mate de school opbrengstgericht werkt bij rekenen-wiskunde.

Daarbij worden drie niveaus onderscheiden: schoolniveau, groepsniveau en leerlingniveau, waaronder de aanpak van zorgleerlingen.

Deze rapportage vermeldt op hoofdlijnen wat de belangrijkste bevindingen zijn voor de genoemde kwaliteitsaspecten op elk van de genoemde niveaus op de school.

De school past veel elementen van opbrengstgericht werken toe. Op schoolniveau valt op dat opbrengstgegevens worden verzameld en geanalyseerd en dat er op basis van deze analyses conclusies worden getrokken. Dit gebeurt in iets mindere mate op groepsniveau, waarbij met name aan de hand van analyses van leerresultaten beredeneerd conclusies getrokken zouden kunnen worden ten aanzien van de verdeling van onderwijstijd over de verschillende vakgebieden. Op individueel leerlingniveau worden eveneens gegevens verzameld maar de mate waarin deze worden geanalyseerd is wisselend. De inspectie heeft in enkele groepsplannen uitgebreide ortho-didactische analyses aangetroffen, maar in andere groepsplannen ontbraken deze analyses of trof de inspectie geen verwijzing aan naar een document met een dergelijke analyse. Vanuit de doelen, die in de groepsplannen geformuleerd waren, kon de inspectie ook niet afleiden dat deze opgesteld zijn op basis van een analyse. De methode is leidend voor het handelen van de leraren. De afstemming op verschillen in ontwikkeling van de leerlingen gebeurt volgens de differentiatievormen die de methode aangeeft en voor de betere leerlingen zijn extra materialen beschikbaar. Ook voor de zorgleerlingen zijn er voldoende remediërende materialen beschikbaar. De leerresultaten bij rekenen-wiskunde zijn ruimschoots voldoende. Dit kan verklaard worden uit het feit dat er op individueel niveau opbrengstgericht wordt gewerkt door de leerlingen te volgen in hun ontwikkeling. In alle bezochte groepen vindt er voldoende afstemming van instructie en verwerking op de verschillen tussen leerlingen plaats en spannen de leraren zich in om leerlingen met leerachterstanden bij de groep te houden.

3 CONCLUSIE

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Duizendpoot op de in het vierjaarlijksonderzoek onderzochte onderdelen op orde is. In het onderzoek is gebleken dat het onderwijs op die gebieden geen of nauwelijks tekortkomingen kent. Deze conclusie zal worden betrokken bij de eerstvolgende jaarlijkse risicoanalyse die voorafgaat aan de beslissing of het toezichtarrangement eventueel aangepast dient te worden.

BIJLAGE

Overzicht indicatoren en bevindingen

In de bevindingen wordt tot uitdrukking gebracht of de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

- 1 draagt niet of nauwelijks bij;
- 2 draagt onvoldoende bij;
- 3 draagt voldoende bij;
- 4 draagt in hoge mate bij;
5. geen waardering. Dit oordeel wordt alleen toegekend indien de school zich niet kan verantwoorden met behulp van betrouwbare en valide opbrengstgegevens of, bij 13.2, geen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften heeft.

Het kwaliteitsprofiel van basisschool De Duizendpoot

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.1 De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.				●
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.				●
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.			●	
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				●
1.5 De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen.			●	
1.6 De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs.			●	

Zorg en begeleiding, inclusief toetsinstrumenten

Zorg en begeleiding, inclusief toetsinstrumenten	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		●		
11.3 De school voert de zorg planmatig uit.			●	
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na.			●	

Opbrengsten: resultaten van leerlingen en hun voortgang in de ontwikkeling

Opbrengsten: resultaten van leerlingen en hun voortgang in de ontwikkeling	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.1 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.2 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●

Wet- en regelgeving	ja	nee
W1 De school heeft de vastgestelde schoolgids aan de inspectie toegestuurd.	●	
W2 De school heeft het vastgestelde schoolplan aan de inspectie toegestuurd.	●	
W3 Het bestuur heeft het vastgestelde zorgplan aan de inspectie toegestuurd.	●	
W4 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten.	●	